

blot er foreslaaet Afhændelse til Arvefæste, men ogsaa Bortforpagtning paa Aaremaal. Man maa her overveie, hvad der er Lønningsfondens Interesse, man maa ganske glemme Brugerens og alene tænke paa dennes; kun derom gjælder det her, og jeg kan da ikke nægte, at naar man seer Sagen aldeles økonomisk, er der mange Tilfælde, hvor en Bortforpagtning vil være fordeelagtigere end Bortsalg til Arvefæste, medens der er andre Tilfælde, hvor dette vil være fordeelagtigere. Dette berøer paa de tilfældige Data, som ligge for, og hvor man kan beregne, om man fordeelagtigt kan gjøre det Ene eller det Andet, hvorfor Lovudkastet ogsaa i den Henseende har forbeholdt sig en vis Frihed.

Jeg troer, at jeg nu omtrent har berørt de væsentligste Bemærkninger, som ere komne fra de ærede Herrer, der have havt Ordet i denne Sag. Jeg kan ikke sige, at denne Sags Behandling, hvormegit Arbejde den ogsaa har kostet mig, just har bragt mig særdeles megen Tilfredsstillelse, forsaavidt denne bestaaer i Auerkjendelse fra Andres Side; men det er jo ogsaa en aldeles ligegyldig Ting. Jeg troer virkelig, at der her foreligger et ikke ubetydligt Reformspørgsmaal, hvorimod Meningerne kunne være deelte om, hvorvidt man skal gaae yderligere eller indskrænke sig til noget Mindre. Jeg vil haabe, at man ved Behandlingen af denne Sag ikke vil holde fast paa de yderligste Anskuelser, men gjøre det muligt at komme til en Overenskomst om denne Sags Ordning. Der er allerede berørt de flere Goder, som Lovudkastet vil medføre; men der er fremfor Alt fremhævet een Ting, og det er, at saaledes som Forholdet nu er, umuliggjør det Forbringere og Fremskridt eller gjør dog idetmindste saadanne høist vanskelige. Saa snart der er Tale om den mindste Forandring eller Forbringelse, maa man tie til Rigsdagen og begjære Bevilling dertil. Det forekommer mig, at Staten er i saa Henseende aldeles berettiget til at fordrø, at Kirken skal overveie, om den ikke ved en forstændig Anvendelse af sine egne Midler vil see sig istand til at fyldestgjøre de Formaal, hvortil den kræver Statens Bidrag. Der er en vis Døs udbredt over, hvad man kan og bør gjøre i disse Forhold, netop paa

Grund af denne Fastslaen af enkelte Indtægter til enkelte bestemte Raab, hvilket danner en høist besynderlig Modfætning til den Fremgang og det Liv, der er i mange andre Forhold, som ere stillede paa en anden Maade. Hvad mig angaaer, da synes jeg, at det var sømmeligt, om der kunde holdes Gudstjeneste hver Søndag i hver Kirke her i Landet. Der er dernæst ogsaa en anden Ting, med Hensyn til hvilken det forekommer mig, at Lovforslaget har sin Betydning. De geistlige Indtægter staae som en Aarsag til en vis Mistillid mellem den geistlige Stand og Rigsdagen; man seer denne Sag fra aldeles forskjellige Synspunkter, og jeg tvivler ikke paa, at naar det Udvalg, som sandsynligvis vil blive nedsat i denne Sag, kommer til at gjøre sig bekendt med de indkomne Erklæringer, vil det finde, at disse ikke i alle Henseender stemme overeens med de Ytringer, der fremkomme her i Rigsdagen. Jeg anseer det for ikke uvæsentligt, at man engang kan komme ubover denne Sag, at man engang kan faae den bragt i Orden; thi naar Noget eengang er ordnet og bestemt, saa er Sagen dermed afgjort, og jeg haaber ogsaa, at derved vil i Fremtiden den væsentligste Hindring for en yderligere Udvikling af de kirkelige Forhold, overeensstemmende med Grundlovens Tilfagn, være fjernet.

Formanden: Da flere Medlemmer have ynstet at udtale sig, skal jeg hermed standse Forhandlingerne for idag.

Næste Møde vil blive afholdt imorgen Kl. 1; Dagsordenen vil da være:

- 1) Spørgsmaal om Fremme af den af Folkethingsmanden for Svendborg Amts 1ste Valgkreds (S. H. Jespersen) anmeldte Forespørgsel til Kirke- og Undervisningsministeren.
- 2) Afgjørelse af den af Sekretair Desfau indgivne Begjæring om Afsted som Folkethingssekretair.
- 3) Fortsættelse af første Behandling af:

Udkast til Lov om Forandringer i de Geistliges Lønning.

Mødet hævet Kl. 4^{1/2}.